

GYŐRI LÁSZLÓ

Barbárok



Mostanában villamossal járok hazafelé a Belvárosból ki egy pesti külső kerületbe – kényszerű útvonalon, az eredetit egy nagy útfeldúlás miatt lezárták, s én boldogan vágtam neki, legalább megismerek egy új világot, s nem is olyan kényelmetlen, csak a vége felé kell átszállnom, addig nézelődöm, s közben-közben beleolvások a *Barbárok*ba; régi, eredeti, piros, fogós vászon, nemrég húztam ki a polcról az antikváriumban: „...a két vadember ráhajtott és egy perc alatt agyonra verték. Ott feküdt a juhász a földön s még akkor is vágtak egyet-egyet rajta.” Aztán a gyereken a sor: „az egyik bot a levegőbe emelkedett és fejen érte.”

A villamos nagyon lassan, hosszan megy kifelé; először viszonylag polgári tájon át, aztán egyszer csak meglódul, átkattog egy vasúti hídon, s belevág a külső világ közepébe. Bele szoktam a könyvbe temetkezni (mint aki meghalt), de a második héten a vége felé eluntam az irodalmat, s éppen azelőtt pillantottam ki lustán az ablakon, hogy le kellett volna szállnom. Egy fél oldalas, fél tetős házat láttam züllött udvarral. Az egész cigányokkal volt tele, egy kis kolónia, egy kis külön gyarmat; egy lepusztult, egy másfajta rend. De már megy is tovább a villamos. Nem voltunk sokan; egy debella mellé szorultam be az ablakhoz, aki egykedvűen ülte végig az utat. Én viszont a *Barbárok*ba merültem bele: „*Hogy a gödör megvót, a kisebb juhász fogta a gyereket, beletette. (...) De az ember mégis, nagy vót.*” Nemcsak mégis, utána még egy vessző is odahajítva: „*mégis, nagy*”, nem volt, hanem vót, nagy vót. „*Rákötötte*” a szíjat „*a nyakára, avval húzta bele.*”

Ez a villamos nem a pusztán, a szíken megy át, nem onnan indul ki, csak innen, a Belvárosból, ahol cigányok árulnak paprikát, paradicsomot, egységáron, egymás hegyén-hátán, mindent egy százasért, tavasszal négyet, nyár elején tizet egy százasért; lányok, asszonyok kiabálják: százasért, százasért, a férfiak meg, jobb dolguk nem lévén, nagy lustán, hanyagul a falnak dőlnek, a szemük azonban dolgozik, lesi a szírről a veszélyt, a rendőrt, a közterületi felügyelőt, riasztanak, s ők riadnak, kapkodnak, futnak észvesztve, hullik a paprika, s kartondobozok röpködnek szanaszét. Onnan indultam, ott szálltam föl a villamosra, s érkeztem ki oda, ahol egy cigánytelep van, amely egyetlen ház, egyetlen udvarház. Leszálltam az állomásnál: egy aluljáró visz a vonathoz, s mint minden rendes magyar helyen, szemközt itt is pecsenyesütő-borozó-söröző alumíniumbódék állnak, a nagyobb nyomaték kedvéért nem is egy, három. Az egyik pecsenyét tart, viszont

nincs bora, a másik hurkát, de nincs söre, a harmadik műanyag csecsebecsét, pattogatott kukoricát, pirított napraforgómagot, aminek már ősidők óta szotyola a neve – elosztják egymás közt a piacot.

Kértem egy pohár sört, s leültem. Meg kellett várnom, amíg elmúlik a nyári délután.

Az alumíniumkunyhó magas, keskeny asztalánál három cigány álldogált. A *Barbárok*at olvastam, s ők álltak, csak álltak mozdulatlanul, tetoválva, lógó, trottyos rövidnadrágban, köpködték a szotyola héját. Egy kis park van ott, egy kis csenevész park, pirosra festett fapadokkal, erőlködő bokrokkal, ennek a szigetnek nincs lepkeállománya, csak légy. Békés zug amúgy. Nem hangoskodtak, lassan, nagyon lassan fogyasztották a sörüket. Az időt. Egy lány jelent meg gyerek-kocsival, ő is köpködni kezdett. Galambok lépdeltek föl-alá, keresgéltek a porban, a szemétben. Piros lábak, előre-hátra biccenő fejek. A lány lehajolt a földre, a koszos murvából kicsipegetett néhány nagyobb zúzalékot, s az egyik férfinak adta. A férfi egy csúzlit lógatott. Négyszögletűre vágott bőr, jó széles fehér tejj-gumi, széles villájú tusa. A lány ismét lehajolt, ismét kódarabokat csorgatott a kezébe. Aztán a három férfi komótosan átment az út másik oldalára. Egy galamb csappant föl a járdáról, verdesett; fél szárnya piros szaftban úszott. Kis menetekben arrébb-arrébb röppent, de már fogta a föld. A három férfi terelgette, az egyik végül belerúgott, egy másik elkapta a levegőben, odanyújtotta a lánynak, s mindannyian visszakorzóztak a sörük mellé.

A *csaj* nemsokára eltűnt a gyerekkocsival. Álldogáltak és időnként, igen takarékosan, kortyoltak egyet-egyet. Nem volt bennük se unalom, se gyűlölet.

